

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Szechenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.Alapította:
DR. KISS PÁLELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Átmenet a békére

Makó, március 31.

A háború vérvizsorsos huszadik hónapjában, mikor a német és osztrák magyar sereg Franciaország kapujának Verdunnak a falait dörögte, mind többször és többször hangzik el hivatalos tekintélyes ajkáról a béke szó. Ugy látszik valóban megelégtelte már a világ ezt az irtózatot küzdelmet és azok, akik bátran, szégyenérzet nélkül tekinthetnek az elmúlt eseményekre és az elért eredményekre, tehát a központi hatalmak vezető emberei, szintén komolyan és őszintén gondolkodnak már a felett, hogy mi lesz, ha viháros, zavarodott, rendkívüli állapotból a béke nyugalmas rendszeres idejébe kell átmennünk.

Legutóbb Helfferich a német birodalmi pénzügyi államtitkárja, birodalmi kincstárosa mondott komoly és mélyértelmű szavakat arról, hogy az átmenet a békére milyen lesz.

Megállapította Helfferich, hogy a nagy tömegek, az egész nép, mindenki nagyon téves ábrándot fest maga elé, nagyon téves illúziókba ringatja magát, ha azt hiszi, hogy a békekötés már azt is jelenti, hogy minden rend helyre áll, az állam újra fizetőképes lesz beruházások szempontjából, megkezdődnek a közmunkák, leszáltalán a drága árak, lesz minden élelmiszer kellő mennyiségben. Mindez nem lesz meg egyhamar. A békekötés nem fog olyan hirtelen rendet teremteni, ahogy a háború nem teremtett hirtelenében fennakadást semmiben. Hiszen a hiányok, a nehézségek nem a háború első heteiben kezdődtek, hanem csak hónapok múltával és ugyanígy egészen bizonyos, hogy a rend is csak hónapok múltával sőt talán évek múltával fog helyreállni.

Helfferich hangsúlyozta azt is, hogy az esetleges hadikárpótlást egyelőre nem lehet figyelembe venni. Ennek a mondatnak el kell hangzania a világ négy tája felé, el kell jutnia az angol, francia, orosz és olasz fülébe is, mert úgy hisszük, hogy ebben a mondatban van a béke csiréje lefektetve.

Az entente meg van verve, ez kétségtelen, de viszont éppen a vereség okozza azt, hogy teljesen kimerült anyagilag is. Szinte lehetetlen elképzelni, hogy egy két éves mindent felemésztő háború,

amelynek egyik legfontosabb tényezője, az államok anyagi teherbírása volt, hadisarcos békével végződjék. Hiszen akkor az illető állam, amelynek a háborúban mérhetetlen összegű hadisarcot kellene fizetnie, teljesen kimerülne, már pedig a német kereskedelemnek, iparnak, épp úgy, mint a mi mezőgazdaságunknak és fejlődőben levő iparunknak vásárlóképes piacokra lesz szüksége a háború után.

A német józanságot mi sem bizonyítja jobban, minthogy a hadikárpótlásról csak, mint esetleges sorsról beszél. Lehet, hogy tudunk szerezni hadikárpótlást, de

hiszen az orosz-japán háború befejezéséből is hiányzott a hadikárpótlás ténye, mégis létre jött a béke. Nekünk csak legyőzött, de nem elszegényedett országokra van szükségünk, győzelmünk révén megszerezhetjük magunknak a kereskedelmi lehetőségeket, de a békére való átmenet, az ország helyreállításának, az új rend megteremtésének költségeit magunknak kell fedeznünk.

Helfferich nem irtózott attól, hogy új adók behozatalát jelentse, és mi nem irtóztunk attól, hogy magunk mondjuk, új hadikölésőnkre van szükség, a béke hadikölésőnkre.

Csend a harctereken

A nyugati harctér eseményei

Budapest, márc. 31.

Orosz és délkeleti harctér:

Nincs újabb esemény.

Olasz harctér:

Kedvezőtlen időjárás miatt a harcokban szünet állott be.

Höfer, altábornagy

Berlin, március 31.

Nagy főhadiszállás jelenti;

Nyugati harctér:

Az arcvonal több szakaszán derült időjárás mellett mindkét oldalról csatlakozó francia védőnőveket rohammal elfoglaltuk, hat tiszte és három százhuszonkettő főnyi légénységet, sebesületlenül elfogtunk. A keleti paron helyzet változat. Dourmanoi erdtől délre a francia árkoknál rövid közelharcok fejlődtek. Angolok légi harcokban Arrou és Bapinne környékén három kétfedelűt veszítettek, utasaik közül kettő meghalt, Minelmann hadnagy ezuttal immár a tizenharmadik elengés repülőgépet lőtte le.

Keleti harctér:

Oroszok tegnap is arra szorítottak, hogy az eddig megtámadott arcvonalon erősen lőték állásunkat.

Balkán harctér:

Nincs újabb esemény.

Legfőbb hadvezetőség.

A háború más hírei

Mi újság a harctereken?

Makó, március 31.

A Malarcourtnál ejtett foglyok száma most 44 tisztre és 1365 katonára emelkedik. A tüzérségi harc mind nagyobb méreteket ölt. A németek akcióikat teljes nyugalommal készítik elő s biztos sikerrel viszik keresztül.

A malancouri újabb német sikerek a párisi hangulatot nagyon befolyásolják. Feltik a bethincourti utat.

Noha a francia sajtó a németeknek Verdun körül elért sikereit lehetőleg elhallgatja, azért a francia közönség mégis nyugtalan és ideges és feszült figyelemmel kíséri a harc folyását. A párisiak nem titkolják, hogy Verdunnak elengedhetetlen szerepe a francia front áttörésével és Páris elvesztésével volna egyértelmű. Számos párisi család máris elhagyta a várost; a legtöbbben Lyonba, Bordeauxba és Marseillebe utaztak. A szegényebb néposztály hangulata is nagyon nyomott; a párisiak helyke vidámságát mintha elfúják volna.

Kevés a béke-remény

A párisi tanácskozás után

Makó, március 31.

A Züricher Post egy svájci diplomata tollából közli a következő nagy feltűnést keltő cikket:

Amióta Verdunról megszólaltak a német sereg, azóta a világháború nemcsak katonai, hanem politikai szempontból is új fejlődési fázisba lépett. A nagy döntőhatározat be van vezetve, minden oldalról az utolsó s legnagyobb erőfeszítéseket teszik. Mi,

külön svájci szempontból a helyzetet általánosságban rendkívül feszültnek tekintjük, mert csak most kezdődik a legnagyobb erőpróba.

Mennyiben Románia a háboruba beavatkozik, a megmaradó semleges államok helyzete még inkább megnehezül. Szája első helyen érzi magát találva, de ez nem változtathat életérdekei által előírt semlegességi politikáján.

Olaszországban a kiábrándulás egyre nagyobb méreteket ölt. Ott a háberut most egészen más szemmel nézik, mint például 1915 novemberében, amikor aláírták a londoni paktumot. Király és kormánya éppen ott állanak, hogy sikertelen saját háborújokkal felhagyva, az olasz hadsereget a négyesszövetség vezetése alá helyezzék.

Rendkívül sajnálatos, hogy mindenütt fokozott konfliktusok, intenzívebb feszültség várhatók.

Sajnos, a békeremények most sokkal csekélyebbek, mint néhány hónappal ezelőtt. Előbb át kell esni a legutolsó s legnagyobb katonai s politikai erőfeszítésen. Hogy mi lesz Romániával és esetleg Hollandiával és Svédországgal, azt neutrális türelemmel ki kell várunk. Husz hónap óta gyakoroljuk a türelmet. A mi feladatunk továbbra is az lesz, hogy várjuk a pillanatot, amikor a békéért, ennek visszaállításáért a magunk erejét is latba vehetjük. Ez a pillanat még nem jött el.

Kinek kell ma be- rukkolni

Ki maradhat a további intézkedéséig itthon

Makó, márc. 31.

Mint ismeretes, a honvédelmi miniszter a múlt hónapban rendeletet adott ki, amely szerint azok, akiknek február 28-án, illetve március 3-án kellett bevonulni, nem voltak kötelesek katonai szolgálatukra megkezdeni akkor, ha felmentési folyamodványuk még nem volt elintézve a miniszteriumban. Ez esetben legkésőbb március 31-ig megmaradhettek polgári foglalkozásukban.

Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy be kell-e vonulniok, ha felmentési kérvényüket még március 31-ig sem intézték el a miniszteriumban? Illetékes helyen a múlt hónapban kibocsátott rendeletet úgy értelmezik, hogy március 31-én be kell vonulni akár el van intézve a felmentési kérvény, akár nincs.

Az is élénken foglalkoztatja a 46-47 éves népfelkelőket, hogy vajjon közülük azok, akiknek felmentési folyamodványa még független van, április 5-én tartoznak-e bevonulni? A miniszterium erre vonatkozólag ma sürgönyileg intézkedett, és pedig úgy, hogy mindazon kereskedők és iparosok, kik a polgármester által adott igazolványok alapján itthon ma-

radhattak április hó 31-ig, még azon esetben is tartoznak ma, azaz április 1-én bevonulni, ha kérvényük máig elintézést nem is nyert.

A mezőgazdasággal foglalkozók (kisgazdák, földbirtokosok, bér-
lők,) felmentésére nézve szintén intézkedik mai rendeletben a miniszter, amennyiben ezentul csak azok a gazdák s mezőgazdasággal foglalkozók maradhatnak itthon, akik felmentési kérvényüket még február hó 29-ike előtt nyújtották be.

Mindenki aki kérvényét február 29-ike után adta be s kérvénye elintézést nem nyert április hó 1-én bevonulni tartozik s ha volna is az itthonmaradásra igazolványa, az semmiképp érvénytelen.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a kereskedők és iparosok amennyiben a mai napon (március 31) felmentési kérvényüket elintézést nem nyert, április elsőjén okvetlen bevonuljanak. Ugy szintén bevonuljanak azok a mezőgazdák is, akik felmentési iránti kérvényüket február 29-ike után adták be s ezideig elintézést nem nyert.

Az április 5-én bevonulókra nézve szintén áll ez. Amennyiben az illetők február 29-ike előtt adták be felmentési iránti kérvényüket, a polgármestertől nyert igazolvány alapján, itthon várhatják be kérvényük elintézését s nem kell bevonulniok. Ez azonban csak a mezőgazdákra vonatkozik s nem a kereskedőkre s iparosokra, kiknek április hó 5-én minden körül mények között be kell rukkolniok, ha csak addig meg nem jön a felmentésük.

Csanádmegyeiek híradása az orosz fogságból

Ma újabb négy jelentkező

Makó, március 31.

Már tegnap megírtuk, hogy a „Magyarország” című laphoz Krasnojarszk oroszországi városból 308 magyar hadifogoly írt, kik eddig nem adtak magukról életjelt.

Gondosan átnéztük a névsort, amelyben a tegnap között csanádmegyei embereken kívül ma még 4 csanádmegyei emberre találtunk. A 4 csanádmegyei között 1 makói is van.

A makói hadifogoly Kolompár Károly. Levelet kér hozzátartozóitól.

A többi csanádmegyei hadifogolyok következők:

Ketroczó János Kisiratos.

Kiss István Kunágot.

Varga Antal Csanád, hogy melyik Csanád, az nincs megírva.

Mindhárman jól vannak s egészségesek. Pénzt és levelet kérnek hozzátartozóiktól.

NAPI HIREI

Tájékoztató

Naptár. April. 1. Szombat Róm kath. és Protestáns Hugó pk. Görög-orosz márc. 19. Kriz. Dária. Nap kel 5 óra 41 percor, nyug. szik 6 óra 28 percor.

— A város és a végrehajtók. Csanádmegyei törvényhatósági bizottsága a múlt héten tartott rendkívüli közgyűlésén visszamenőleg megállapította a város három végrehajtójának nyugdíj igényét, kik 25-30 év óta vannak a város szolgálatában. A város polgármestere a törvényhatósági bizottságnak ezt a határozatát ma a belügyminiszterhez felelőlegesen meg. lévén a város álláspontja, hogy a végrehajtókat csak azon időponttól veheti fel a nyugdíjintézet kötelekébe, a mióta rendszeresen megválasztották, tehát a legutóbbi tisztújítás óta. A város felfogása sérelmes a végrehajtókra, viszont a törvényhatóság határozata sérelmes a nyugdíjintézetre. A vitás ügyben tehát a miniszter fog dönteni.

— Elhunyt városi tisztviselő. A városháza ormárolt gyászlobogó jelzi egy városi ember elhunytát. A halott, Török Sándor városi adótitkár, kit élete 34 évében hosszúságú szolgálatot teljesített meg a halál. Az elhunyt 15 évig állott a város szolgálatában s mint előzőeként, szíves tisztviselő közéleti tevékenységét örvendett. Temetése holnap lesz, melyen részt vesz a városi tisztviselői kar is.

— A szegényemlék háborúhoz. Bálint Nagy Antal a szegényemlék gondnoka ma bentjárt szerkesztőségünkben s bemutatta a hivatalos látogatási könyvet, amelynek tanúsága szerint Pákh Kálmán gazdasági tanácsos egyenes utasítása folytán jelentette be a városnak, hogy az élelmiszer vállalkozó, a kenyéradagok helyett adandó husadagokat otthon főzött. Így hát a feljelentést nem a gondnok, hanem tulajdonképpen a gazdasági tanácsos tette.

— Ki akar tengerés lenni. A polgármesteri hivatal közölte, hogy a cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1916-1917. tanév kezdésén befelmentendő egész ingyenes és földijmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminiszterium által kibocsátott és a „Budapesti Közlönyben” is megjelenő pályázati hirdetmény a városi közigazgatási kiadóhivatalban az érdekeltek részéről megtekinthető.

— A gyógyszerek újabb drágulása. A hivatalos lap közli a belügyminiszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletét, amelyben a gyógyszerek árakról rendelkezik. Ugyanis — amint a rendelet mondja — a gyógyszerek nyersanyagának, a készleteknek és a gyógyszerek kiszolgáltatásához szükséges edényeknek kereskedelmi árában tapasztalható folyamatos és rendkívüli változások szükségessé tették, hogy azoknak a gyógyszerárabszabványban meghatározott eladási árait újból megállapítsa a belügyminiszter. Április elsőjén lép életbe ez a legújabb rendelet. A hivatalos lap közli a megdrágult gyógyszerek árszabá-

lyát és a különféle sebészeti készleteknek is a fölemelt árait. Megdrágult még a gyógyszerek kiszolgáltatásához szükséges üvegek ára is. Így a közönséges zöld üvegek darabja száz gramig tizenöt fillér, azután nagyság szerint hetven fillérig váltakozik az árak.

— Szabad a legeltetés a vásártéren. Eddig miniszteri rendelet tiltotta az állatvásártéren a legeltetést. A földművelésügyi miniszter most az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, amelyben ezt a tilalmat feloldja. Tekintettel arra, hogy a takarmány rendkívül drága és nehezen beszerezhető, a gazdák körében bizonyára nagy örömmel fogadják a miniszter feloldó rendelkezését.

— Fölmentik a tűzifatermeléssel foglalkozó munkásokat. A honvédelmi miniszter a polgármesteri hivatalhoz a következő tartalmú táviratot intézte: Tekintettel az erdőgazdaságnak a nagy munkásiány folytán bekövetkezett súlyos helyzetére, valamint a fatermeléshez fűződő rendkívül fontos közgazdasági és katonai érdekekre, a tűzi, bányász és talpa termelésénél, valamint a fűrészeknél alkalmazott és meghatározott időre felmentett népfelkelésre kötelezett erdőgazdasági munkások és alkalmazottak, akiknek felmentése 1916. évi június 30-ika előtt lejárt, hivatalból 1916. évi június hó 30-ig felmentetnek. Erről az érdekeltek a legelőszárabb módon azonnal értesítendőek és a felmentésnek hivatalból történt meghosszabbítása jelen rendeletre való hivatkozással az illető igazolványi lapjára folytatlag a községi előjárás, illetőleg városi hatóság által rávezetendő.

— Gyönyörű időjárás. Március hónap hozott melegét és mérsékelt mennyiségben langyos esőket. Az őszi vetések kitűnően fejlődnek s a pompás időjárással kezdenek botrosodni, remélhetőleg a gaz nem fogja elnyomni az ősziakat. A réti földekben erősen hejt az eső s itt valóban szükség lesz az irtásra. A tavaszi árpa és zab 4-5 hét alatt kikel s buja növénynek indul. A kukorica földek szántása megkezdődött, s ha április 10-ig így tart az időjárás, a kukorica bab és tök a földben lesz. Úgyanekkor csak azokon s földeken dolgoznak, ahol még csillag a víz. A lucernára a lehető legjobb az időjárás. Meleg nap-sugár és langyos eső fejleszti ezt az egészséges és várva várt előtakarmányt. Szóval a tavaszi kilátások a mezőn kedvezőek s ugyanazt mondhatni a gyümölcsös kertekről is.

— Újabb látogatás oroszországi foglyainknál. Mintan oroszországi foglyaink a vörös-keresztés nővérek által való újabb meglátogatására vonatkozó tárgyalások elvben eredményre vezettek, az Oroszországba való utazás rövid idő múlva megtörténik. Külön meg egyezés történt arra vonatkozóan hogy az Ausztria-Magyarországból utazó nővérek együttesen járnak el a németekkel és a nekik kijelölt területben valamennyien egyforma segítségben részesítik a német osztrák és magyar foglyokat. Először a nővéreket nagyobb pénzösszeggel látják el. Szó volt arról is, hogy a vörös-keresztés nővérek, a ki nem elégit forgalomra való tekintettel, magán-híreknek és pénzüldeményeknek

továbbítását is elvállalják, azonban a technikai nehézségek miatt a tervről le kellett mondani.

— Harangok a hadseregnek. A közoktatásügyi miniszter átiratot intézett az összes egyházmegyei főhatóságokhoz, amelyben közli hogy a templomok harangjainak hadicélokra való átvételére az egyházi főhatóságok által rendelkezésre bocsátott kimutatások alapján rövid időn belül megkezdhető lesz. Az egyházi főhatóságoknak ezen akció tekintetében elfoglalt álláspontja — írja a miniszter — valamint az egyháznak sokszor tapasztalt áldozatkészsége bizonyára lehetővé teszi, hogy a harangoknak a hadiszolgálati törvény alapján való igénybevétele mellőzhető lesz s hogy a rendelkezésre bocsátott harangok térítés ellenében való átengedése akadálytalanul keresztülvihetőnek mutatkozik. Ezután közli a miniszter a módokat, amelyek mellett a felajánlott harangokat kilogrammonként 4 kor. megállapított egységár ellenében átveszik. Átirata végén kéri a miniszter az egyházi főhatóságokat, hogy lelkészeik sürgős tájékoztatásának előkészítése érdekében a szükséges intézkedéseket már most tegyék meg. E miniszteri átirat közlése mellett a hercegprímás elrendelte, hogy a két példányban készített átvételi jegyzőkönyv egyik példányát a plébánia levéltárában őrizze meg, másik példányát pedig az egyházmegyei főhatósághoz terjesztendő be. A harangokért kapott pénzt és költségvetés elhelyezését a miniszter javasolja, hogy az egyházi hatóság annak idején nyelvi engedélyével a kapott pénzt új harangok legyenek beszeresíthetők. A harangok leszerelése közben az épületen okozott károk egy éven belül bejelentendők az illetékes katonai parancsnoknál és az esztergomi katonai ügyosztálynál, hogy az ilyen módon okozott károk helyrehozhatók-e?

— A facipők. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Az első székely facipővállalat Sepsiszentgyörgyön alakult meg, ahol a fa szendvics a következő árakban kaphatók: 20—25 számig 2 korona 40 fillér, 25—30 ig 2 korona 70 fillér, 30—35. sz. 3 korona 50 fillér, 35—40 ig 3 korona 80 fillér, 40—45. sz. 5 korona Rendelésnél bolti díj pótlás elegendő, aki azt nem tudná, tiszta papírosan körül kell rajzolni a lábaagyságot, a rajza ráírni a nevet és azt is el lehet küldeni mértéknek. Muakások, napszámosok részére esztergomi, sárba, kertbe ajánljuk a szintén holland eredetű teljes facipőket néhány korona árban, melyeket Keős miniszter o. tan. intézkedésére rekkanat katonákkal dolgoztatnak és Marosvásárhelyt a „Székely Királdóság” hivatala árusítja.

— Jótékony. Jó János makói tanya 746. szám alatti lakos, ma 50. koránál adományozott a polgármesteri hivatalnál a kárpáti falvak javára.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Szabó Lajos 10 hónapos, Máté István 9 éves, Barát Mihály 55 éves, Jó Iona özv. B. Szűcs Jánosné 78 éves korában.

— Hivatalos felelős. Az idegekbe markoló drámával kezdő áprilisi műsorát az Uránia színház, melynek áprilisi műsora igazán művészi gondossággal van

összeválogatva. A ma esti drámában például a világhírű olasz tragika, Mária Carmi ragyogtatja fényes tehetségét, s bizonyára mély meghatottságot fog kiváltani a nézőközönségből, amely egyébként pompásan fog szórakozni a kitűnő kiegészítő műsoron is.

Háromszázezer levél naponta a hadifoglyok postája

Ezerötszáz cenzor munkában. — A negyvenötmilliomodik lap

Makó március 31.

Az osztrák vörös kereszt egyesület hivatalos közlönyében legutóbb a hadifoglygyámoltó iroda vezetője, Spiegelfeld báró rendkívül érdekes módon vizsgálja a hadifoglyok levelezését átvizsgáló cenzura osztály működését.

A cenzura nem kevesebb, mint harminchárom nyelvcsoportra oszlik. Van hét orosz, három német, három cseh, egy szlovén, szerb, horvát, négy olasz, román, rutén, lengyel, francia, angol nyelvcsoport, továbbá exotikus nyelvcsoportok, mint héber, eszt, finn, lett, perzsa, török, görög és tatár, melyeket a legkülönbözőbb dialektusokban cenzurálnak. A magyar levelek Budapestben kerülnek felülvizsgálás alá. Ezenkívül egy szakember vezetése alatt külön osztály van a titkos irással írt levelek desziffrálására, amely egyúttal a titkos tintával írt leveleket is megvizsgálja. 1916. febr. 1-én cenzurálta a hivatal negyvenöt millióodik levelet. Hogy ezt a munkát jobban értékelhessük, néhány hasonlatot hozunk fel, amelyek a számokat plasztikusabban tüntetik fel: ha egymásra rakva ez a levélmennyiség 36 000 méter magas lenne, ha azonban a fel dolgozóit anyagot hosszában egymás mellé raknák, akkor gyorsvonaton kerekken kilencven órát kellene utazni, míg az első cenzurált laptól az utolsóig elérnénk. Ha az egész postát egyszerre akarták volna elküldeni, ehhez hatvan vagon kellett volna, amelyik mindegyikét 10 000 kilogrammig terheltek volna meg.

Érdemes megemlíteni, hogy a hivatal gyermekkorában, 1914. szeptemberében naponta háromszáz levelet dolgozott fel 15 ember. Ma az átlagos napi munka 300 ezer levelezőlap, amelyeket 1200 cenzor olvas végig. Ebből világosan kitűnik, hogy míg eleinte egy cenzornak 20 levelet kellett elolvasnia, ma már 250 darabot.

A hivatal törekvése az, hogy a cenzurával a lehető legminimálisabb ideig tartsa csak fel a levelek továbbítását és tényleg meg lehet állapítani, hogy egy egy lap átlag mindössze 48 óráig fekszik a cenzori hivatalban. Sajnos azonban, a leveleket még sem szállítják oly simán és akadálytalanul rendelkezési helyükre, amint az kívánatos volna s ebben főleg Oroszország a hibás, ahol könynyelmű s felelőtlen módon elhanyagolják a hadifoglyok posta szállítását.

Az orosz kormányának szemébe mondták a dumában, hogy a hadifoglyok pósta cenzurázása Oroszországban oly médon megy végbe, amely egyenesen európai boirány s hogy millió és millió levelet semmisítettek meg Oroszországban tisztán kényelemszeretetről. Az osztrák és magyar vörös kereszt minden eszközzel próbálkozott már, hogy ezeken az állapotokon segítsen, de egyelőre — habár a kilitásba helyezték — kevés látható eredménnyel. Szinte mulatságosan hangzik aztán, ha az ember felemlíti, hogy egy orosz hadifogságból visszatért rokkant tisztnek azt mondták Oroszországban, hogy a pósta elmaradásért és rendtelenségéért a bécsi és budapesti cenzura a hibás, a mely nagyon laasan dolgozik.

A levél cenzurával együtt működik a pénzváltó, amely az összes hadifoglyok és internáltak pénzküldését és pénzforgalmát intézi. Eddig mintegy 30 000 pénzeslevelet küldtünk el körülbelül 3 000 000 korona értékben. Naponta ment egy lista Petrogradba és annak idején Szerbiába, kétszer hetenkint Angliába, Franciaországba és Montenegróba, idénkint pedig Japánba is. Távirati uton 25 000 kaidemény ment el másfél millió korona értékben. Január végéig ez az osztály 374 479 nemzetközi postautalványt intézett el. Ezek közül 254 150 kilenc és fél millió korona értékben az ellenséges külföldre érkezett a nálunk lévő hadifoglyok számára, 120 329 pedig 5 millió korona értékben az ellenséges külföldre ment a mi hadifoglyaink számára. Ebből az az örveadatos tény tűnik ki, hogy majdnem kétszer annyi pénz vándorolt be, mint amennyi kiment.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(1149)

117. fejezet.

Ujabb csapás.

— Márta körülbelül oly helyzetben volt, mint mikor valaának a kínos kamarájába akarnak behatolni.

A kétségbeesés elszántságával összeszedte magát s ha nem is visszavenni, de legalább félrevezetni igyekezett anyját, ki szívébe látta, tekintetével titkos kínos kamarájába hatolni akart.

— Az én szívem képtelen öt szeretni! mondá.

— De miért? Ezt magyarázd meg nekem, leányom! Oly sokszor volt már közöttünk erről szó, de még mindig kitértél a válasz elől. Nem adnád meg egyszer sem a felvilágosítást!

— Mit akarsz te felvilágosítva látni, anyám?

— Be akarnék látni szíved mélyébe, tudni akarnám mi van ott?

Márta önkénytelen is összekulcsolta kezét szíve fölött, mintha ezáltal meg akarta volna akadályozni, hogy szívébe tekintsenek.

— Márta! mondá anyja, látom már, hogy valami nincs rendjén. Nem vagy egészen őszinte irántam.

— Oh anyám . . .

— De igen, leányom! A világon nem képzlek magamnak leányt ki egy Roberto herceg udvarlását oly könnyűsen, sőt ugyszólván oly ellenséges tudattal venné mint te. Ennek valami okának kell lennie.

— Nem akarok elhagyni beneteket, anyám!

— Ez nem ok! Az érintkezés nem szakadna meg közöttünk akkor sem, ha hozzá mennél.

— De ti akkor visszatértek Budapestre.

— Okvetlenül nem kell, ha nem akarnak! Itt is maradhatunk, ha éppen kedvünk tartja; a te kedvedért itt is maradnánk. De ez nem jönne kérdésbe! Valamint-hogy egyáltalán az ilyesmi nem jön kérdésbe egy leánynál sem, mikor férjhezmenetelről van szó.

Folyt. köv.

Makói Uránia Színház

Szombaton, április 1-én este fél 9 órakor színre kerül a leghíresebb és legszebb

Mária Carmi film:

A hivatalos felelős

Dráma 5 felvonásban

Kitűnő kiegészítő műsor!

Az Uránia színház igazgató-sága tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy a keddi napokon ezentul előadások bizonytalan ideig nem fognak tartatni. A csütörtöki, szombati és vasárnapi előadások természetesen továbbra is a rendes időben, a legkötönyebb filmek alkalmasával lesznek megtartva, s egyben újlag felhívjuk a t. közönség figyelmét az április havi szenzációs műsorra, melynek minden egyes száma a legújabb filmalkotások közül kerül ki.

Egy

kisasszony

azonnal felvételük

IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Egy ügyes

vincellér

kerestetik IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

KIADÓ FÖLDEK.
Lőzel a városához ga-
bona és hagyma ter-
melésre Iritz Miksánál

ORVOSOK

Igazolják, mint legkifejezettebb kö-
högés elleni szert a:

Milliók használják

Köhögés

Rekedtség, elnyájkodás, horog, számar-
borot olcsó és külföldön megkötés olcsó,
mely miatt minden kereseknek nélkülöz-
hetetlen. 6100 orvosi és más egyéb
igazolja a biztos sikerét ezen ótvagy
gerjesztő és kellemes emulzióknak. Geo-
magja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér,
kafli csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy
érhetjük el, ha állandóan használjuk a ki-
próbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.**
A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és
számtalan betegségét megszünteti Kudar-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő
mulva elérhetjük, ha az IDEÁL-kézfinomítót használjuk.
Az arcon levő pattanásokat foltokat eltávolíthatjuk, ha
okszerű kezelés mellett az IDEÁL-arconőcsőt hasz-
náljuk. Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatal-
ságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet,
Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. Mindezen kitűnő készítmények törvényes
védjeggyel vannak ellátva és

KUDAR LAJOS újarosi gyógyszerárban
szerezhetők be. — Telefonszám 68.

Elismert legjobb motorok

Világhírű svéd "Körting"
Diesel motorok

Szivógáz

és benzinmotorok. ::
Géplőgmotorkék benzin- és
nyerszénajlokomobillal, Benzin-
motor magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyerszénajlmotorok
korosztályozottakkal.

Sellert Ignác és Társa mérnöki
iroda

Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.

Szaját érdeklődésben kérjünk juttatni Árjainkat!

Legmesebbmenő jótállás!

Kedveso fizetési feltételek!

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchényi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdánkban min-
dennemü nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készítettnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban